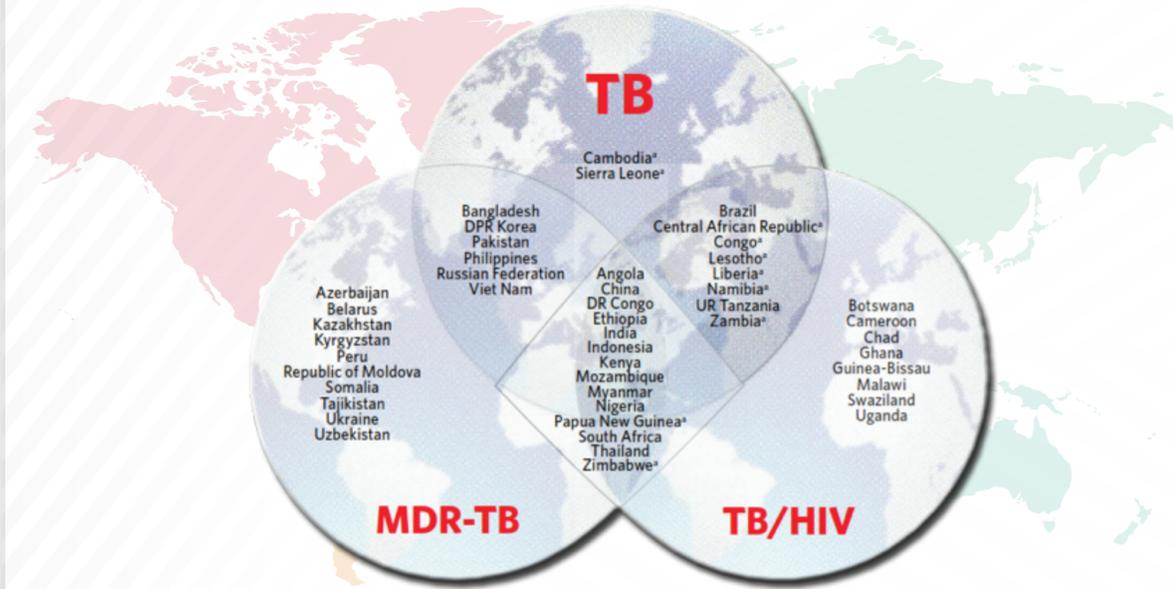

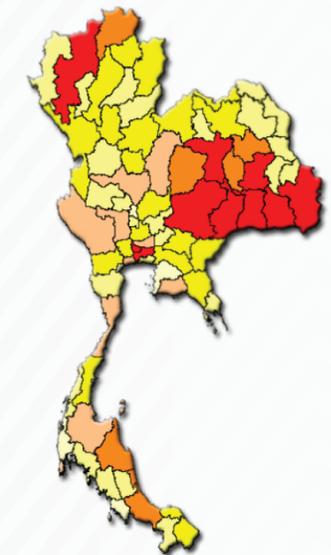
UNITE TO END TB

การคัดกรองเพื่อค้นหาวัณโรคและวัณโรคดื้อยา

Systematic screening for active TB and drug-resistant TB

High TB burden country
ไทยเป็นประเทศที่มีปัญหา TB, MDR-TB, TB/HIV สูง 1 ใน 14 ของโลก

การดำเนินงานควบคุมวัณโรค

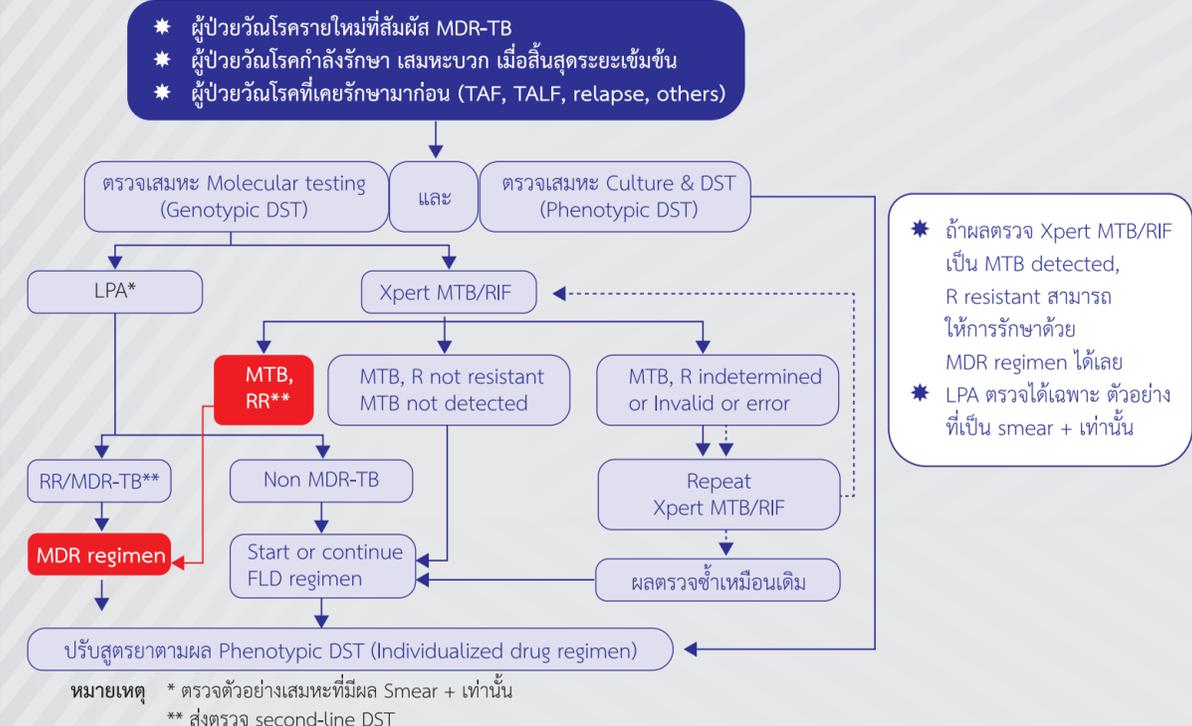
Detection and cure is the best prevention.

เป้าหมายในการควบคุมวัณโรค

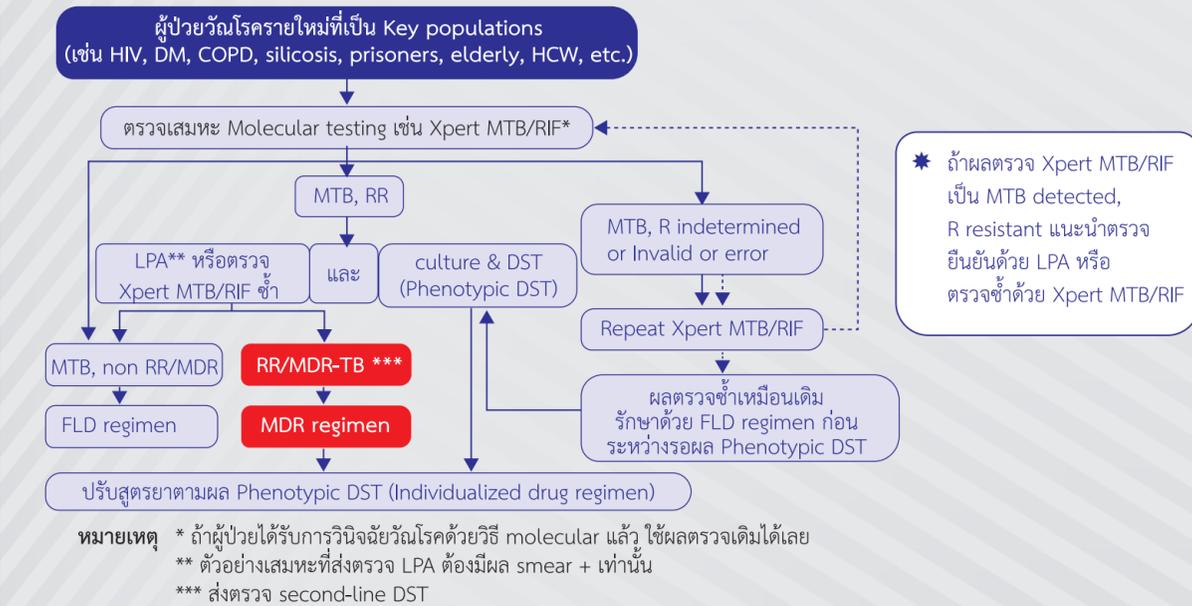
- 90% เฝ้าระวังการค้นหาและรายงานเข้าสู่ระบบ
- 90% เพิ่มอัตราความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยทุกประเภท

การค้นหาวัณโรคดื้อยา

1. แผนภูมิการค้นหากลุ่มผู้ป่วยเสี่ยงสูงที่จะเป็นวัณโรคดื้อยาหลายขนาน

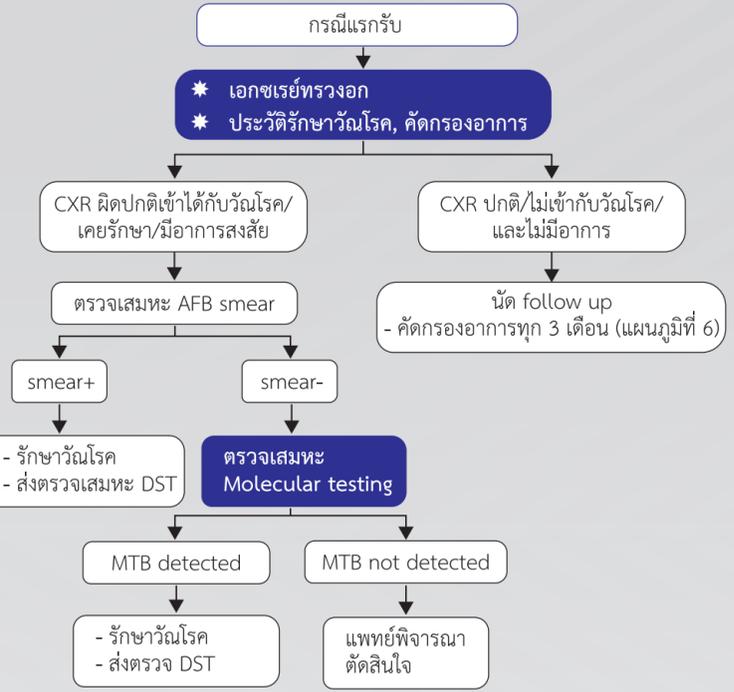
2. แผนภูมิการค้นหากลุ่มผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ที่เป็น Key Populations

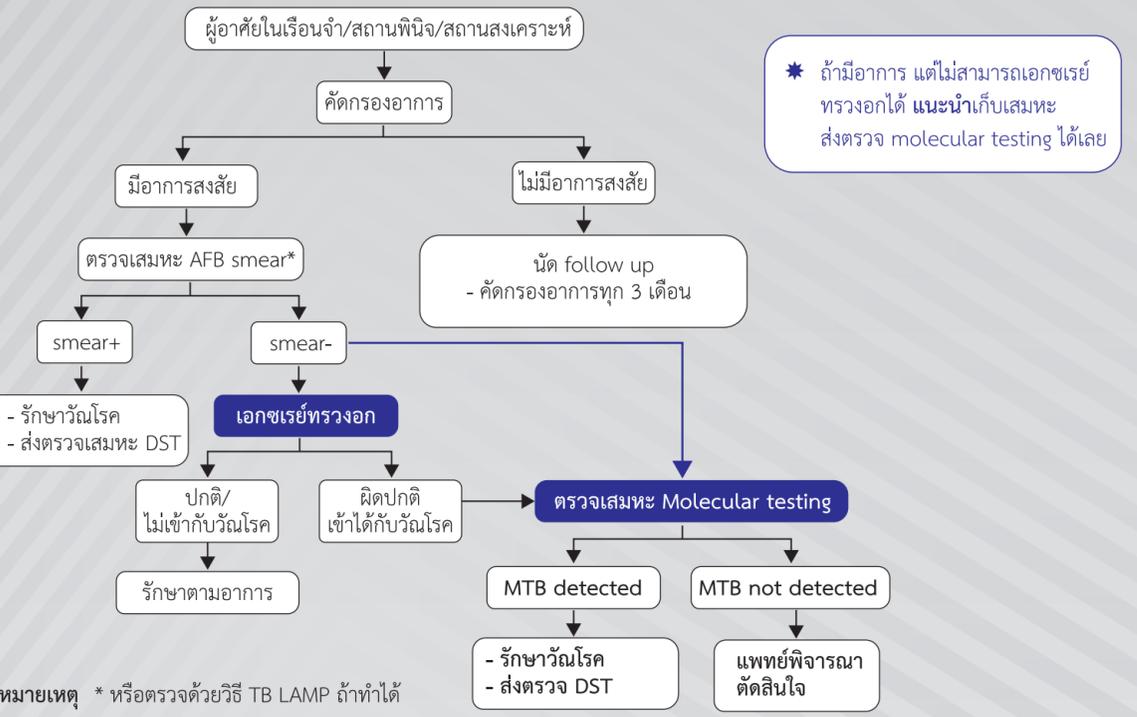
เนื้อหา : แพทย์หญิงศรีประพา เนตรนิมย สุรายละเอียดเพิ่มเติม : คู่มือการคัดกรองเพื่อค้นหาวัณโรคและวัณโรคดื้อยา
สำนักวัณโรค 116 ถนนสุเทพเสริรัฐ (ฝั่งขวา) แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กทม. 10120 โทร: 02-212-2279 แฟกซ์: 02-212-1408 เว็บไซต์ www.tbthailand.org

แผนภูมิที่ 5 การคัดกรองวัณโรคกรณีแรกเริ่มเข้าเรือนจำหรือคัดกรองประจำปี/สถานพินิจ/สถานสงเคราะห์

- คัดกรองอาการสงสัย ตามตาราง 2 และเพิ่มอาการต่อมาหน้าเหลืองที่คอ มีขนาดโตเกิน 2 ซม. (3 คมแนม)
- แนะนำให้ใช้รถเอกซเรย์เคลื่อนที่ในการคัดกรองประจำปี

แผนภูมิที่ 6 การคัดกรองวัณโรคในผู้ที่อาศัยในเรือนจำ/สถานพินิจ/สถานสงเคราะห์

- ถ้ามีอาการ แต่ไม่สามารถเอกซเรย์ทรวงอกได้ แนะนำเก็บเสมหะส่งตรวจ molecular testing ได้เลย

ตาราง 1 : Key Populations for TB

บุคคลที่มีโรคหรือภาวะเสี่ยง	ประชากรเสี่ยง
<ul style="list-style-type: none"> * ผู้ติดเชื้อ HIV * ผู้ป่วยเบาหวาน * ผู้ป่วยได้รับยากดภูมิคุ้มกัน * ผู้ป่วย COPD และสูบบุหรี่ * ผู้ป่วย Silicosis * ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง * ผู้ป่วยผ่าตัดกระเพาะ ตัดต่อลำไส้ * ผู้ที่มีภาวะทุพโภชนาการ * ผู้ติดยาเสพติดหรือมีความผิดปกติจากการติดยา 	<ul style="list-style-type: none"> * ผู้สัมผัสวัณโรค * ผู้สูงอายุ * ผู้ต้องขังและบุคลากรในเรือนจำ * บุคลากรสาธารณสุข * แรงงานเคลื่อนย้าย * ผู้อาศัยในสถานที่แออัด เช่น ค่ายอพยพ ค่ายทหาร * ผู้อาศัยในสถานพินิจและสถานสงเคราะห์ * บุคคลเรื้อรัง ไร้อยู่อาศัย

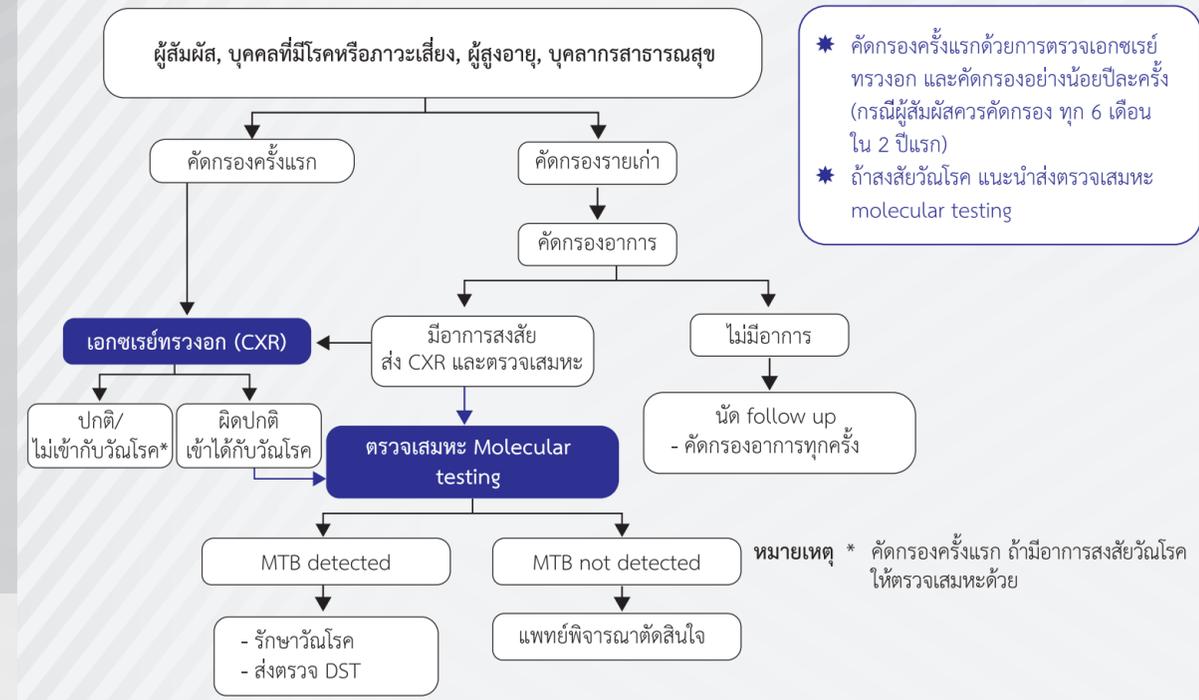
ตาราง 2 : อาการสงสัยวัณโรคปอด

อาการ	คะแนน
* ไอทุกวันเกิน 2 สัปดาห์	3
* ไอเป็นเลือดใน 1 เดือนที่ผ่านมา	3
* ไอน้อยกว่า 2 สัปดาห์	2
* น้ำหนักลดโดยไม่ทราบสาเหตุ ใน 1 เดือนที่ผ่านมา	1
* มีไข้ทุกวันนาน 1 สัปดาห์ ใน 1 เดือนที่ผ่านมา	1
* เหงื่อออกมากผิดปกติตอนกลางคืน ใน 1 เดือนที่ผ่านมา	1

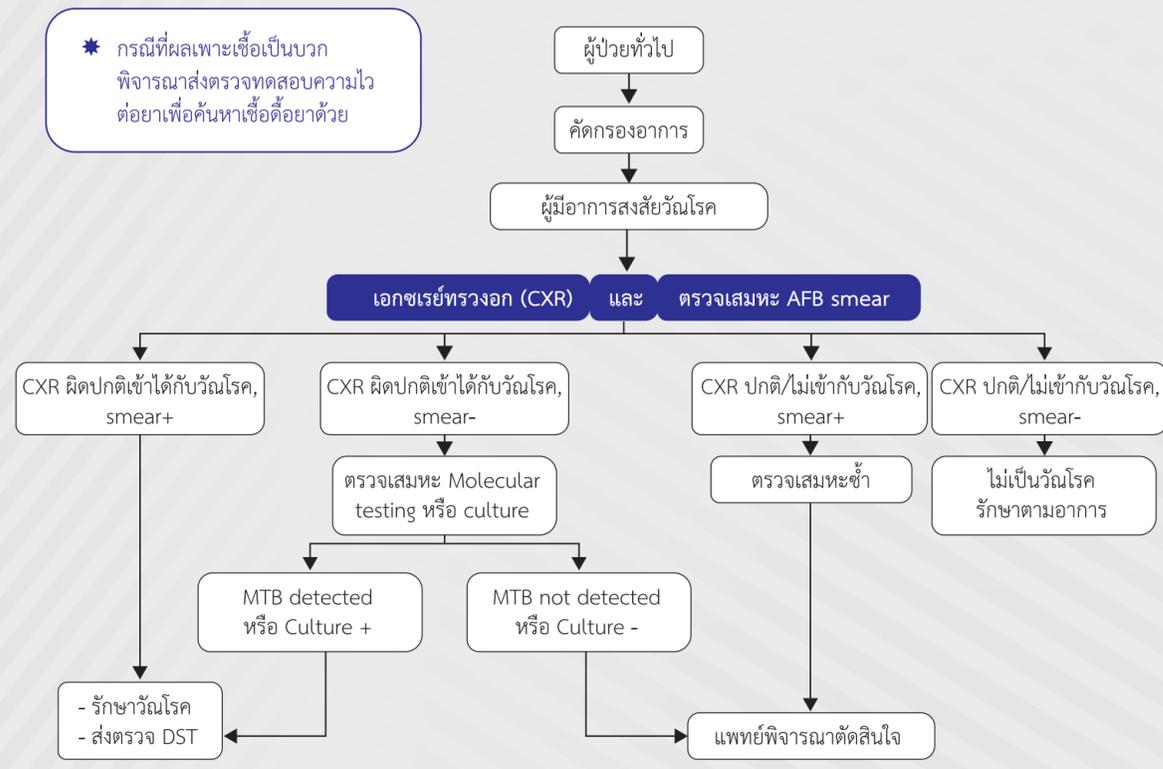
ตาราง 3 : อาการสงสัยวัณโรคในผู้ติดเชื้อ HIV

อาการสำหรับผู้ใหญ่	อาการสำหรับเด็ก
<ol style="list-style-type: none"> 1) ไอผิดปกติ ที่อธิบายสาเหตุไม่ได้ 2) ใช้ภายใน 1 เดือนที่ผ่านมา 3) น้ำหนักตัวลดลงอย่างน้อย 5% ของน้ำหนักเดิมใน 1 เดือน 4) มีเหงื่อออกผิดปกติตอนกลางคืนติดต่อกัน 3 สัปดาห์ใน 1 เดือน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ไอผิดปกติ (โดยเฉพาะนานกว่า 2 สัปดาห์) 2) ใช้เวลานานกว่า 1 สัปดาห์ที่ไม่มีสาเหตุอื่น 3) น้ำหนักตัวลดลงหรือน้ำหนักไม่ขึ้นตามเกณฑ์* 4) มีประวัติสัมผัสวัณโรคปอด
<p>ผู้ติดเชื้อผู้ใหญ่ที่มีอาการตั้งแต่ 1 ข้อขึ้นไป ให้ตรวจเพื่อหาวัณโรคปอดและนอกปอด</p>	<p>ผู้ติดเชื้อเด็กที่มีอาการตั้งแต่ 1 ข้อขึ้นไป ให้ตรวจเพื่อหาวัณโรคปอดและนอกปอด</p>
<p>หมายเหตุ* น้ำหนักตัวไม่ขึ้นตามเกณฑ์ หมายถึง น้ำหนักน้อยกว่า -2 z-score หรือลดลงมากกว่าร้อยละ 5 ของน้ำหนักเดิม</p>	

แผนภูมิที่ 3 การคัดกรองวัณโรคในผู้สัมผัส บุคคลที่มีโรคหรือภาวะเสี่ยง ผู้สูงอายุ และบุคลากรสาธารณสุข

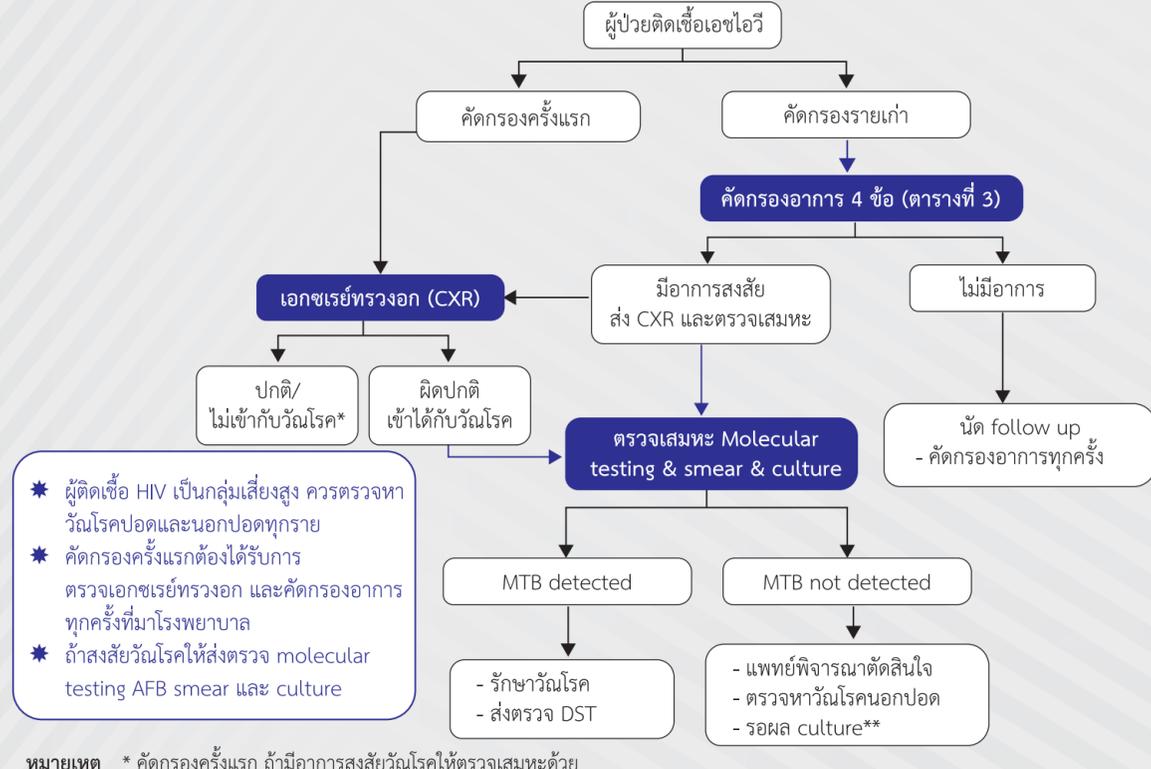

แผนภูมิที่ 1 การคัดกรองวัณโรคในผู้ป่วยทั่วไป

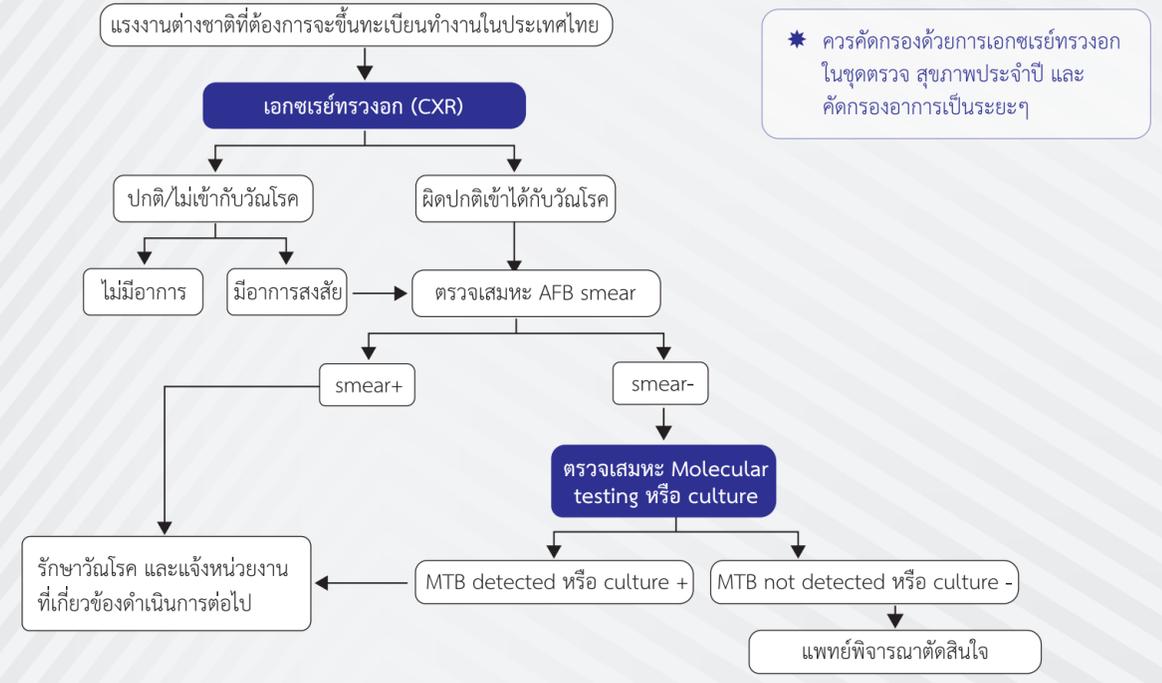
หมายเหตุ ใช้สำหรับคัดกรองในสถานพยาบาลและกรณีคัดกรองเชิงรุกในชุมชน

แผนภูมิที่ 2 การคัดกรองวัณโรคในผู้ติดเชื้อ HIV

หมายเหตุ * คัดกรองครั้งแรก ถ้ามีอาการสงสัยวัณโรคให้ตรวจเสมหะด้วย
** รอผล culture กรณีวินิจฉัยยืนยันหรือแยกเชื้อ NTM

แผนภูมิที่ 4 การคัดกรองวัณโรคในแรงงานต่างชาติ ที่ต้องการจะขึ้นทะเบียนทำงานในประเทศไทย

* ควรคัดกรองด้วยการเอกซเรย์ทรวงอก ในชุดตรวจ สุขภาพประจำปี และ คัดกรองอาการเป็นระยะๆ